

วิถีชีวิตของผู้ป่วยที่มีทวารเทียม*

The Way of Life among Patients with Colostomy*

บทความวิจัย

สายสมร เฉลยกิติ** ศิริพร พูนชัย***

ศิริพร สว่างจิตร*** จุฑารัตน์ บันดาลสิน***

Saisamorn Chaleoykitti, R.N., M.S.N., Ed.D,** Siriporn Poonchai, R.N., M.S.N.,***

Siriporn Sawangchit, R.N., M.S.,*** Jutarat Bandansin, R.N., M.S.N.,***

บทคัดย่อ

ทวารเทียม เป็นการตัดต่อลำไส้ส่วนที่มีก้อนมะเร็งหรือมีการอุดตันจากสาเหตุต่าง ๆ ออก แล้วนำส่วนปลายของลำไส้ส่วนที่เหลือมาเปิดบริเวณหน้าท้อง เกิดกับผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ซึ่งพบเป็นอันดับ 3 รองลงมาจากมะเร็งปอดและมะเร็งปากมดลูก ที่นับว่าเป็นปัญหาสุขภาพมีความสำคัญมากตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและพฤติกรรมดำเนินชีวิตของมนุษย์

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อคลี่คลายให้เห็นถึงกระบวนการสร้างความหมาย ความรู้ ความเข้าใจต่อวิถีชีวิตของผู้ป่วยที่มีทวารเทียมและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อทำความเข้าใจต่อความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของผู้ป่วยที่มีทวารเทียมเพื่อนำไปสู่การปรับตัวและสร้างกระบวนการดูแลผู้ที่มีทวารเทียมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ป่วยที่มีทวารเทียม ณ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า บันทึกเทปจนข้อมูลอิ่มตัวได้จากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 11 ราย นำข้อมูลที่ได้มาถอดความแบบคำต่อคำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์สรุปประเด็นสะท้อนแนวคิด และสอบทานข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า วิถีชีวิตของผู้ป่วยที่มีทวารเทียม ประกอบด้วย ความหมาย ความรู้ ความเข้าใจต่อวิถีชีวิตใหม่ของผู้ที่มีทวารเทียมของตนเอง การปรับตัวในการดูแลตนเอง ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวในการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่มีทวารเทียม ความเชื่อเกี่ยวกับการรักษา และการสร้างสัมพันธภาพเชิงบำบัดของผู้ป่วยที่มีทวารเทียม

ผลการศึกษาครั้งนี้ให้ภาพสะท้อนถึงวิถีชีวิตของผู้ป่วยที่มีทวารเทียม โดยกระบวนการดูแลผู้ป่วยที่มีทวารเทียม ต้องการดูแลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ดังนั้นจึงต้องมีการร่วมมือ การมีส่วนร่วมและการประสานงานที่ดีโดยมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ป่วย ครอบครัวหรือญาติผู้ดูแลผู้ป่วย รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์

คำสำคัญ : วิถีชีวิต, ผู้ป่วยที่มีทวารเทียม, วิจัยเชิงคุณภาพ

Corresponding Author: **พันโทหญิง ดร. อาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก; LTC. Deputy Head of Basic Education Department Nursing Lecturer, The Royal Thai Army Nursing College, E-mail: saisamorn2006@hotmail.com

*ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

***อาจารย์พยาบาลภาควิชาการพยาบาลเบื้องต้น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

Abstract

According to Colon and rectum cancer is the third most common type of cancers following lung and cervix cancers. The disease is increasingly important with the changing society and behaviors of human's lifestyle. Having colostomy changes patient's way of living requires appropriate care and adjustment. The objectives of this qualitative research were to reveal the meaning, knowledge and understanding about life style of patients with colostomy and to understand thoughts and attitudes of the patients with colostomy. It was also aimed at promoting adjustment and holistic care process among the target patients. The data were collected by observation and in-depth interview of 11 patients with colostomy at Phramongkutklao hospital. The interviews were recorded and transcribed. Then the data were processed for content analysis and thematically analysis.

Results The following themes were revealed from this study: meaning, knowledge and understanding of new lifestyle with colostomy, adjustment and self care, factors related to their adjustment and self care, beliefs related to the treatment and building of therapeutic relationship for patients with colostomy.

Conclusion The research findings reflected life style of patients with colostomy. Caring process for the patients needs to focus not only on physical health, but also on psychological and social aspects. Therefore, effective participation, coordination and relationship between patients, family or care givers and health care providers are vital.

Keywords: Life style/patients with colostomy.